

## HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 24/2008 vp

### Hallituksen esitys laiksi viranomaisten sineteistä ja leimoista

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Eduskunta on 9 päivänä syyskuuta 2008 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi viranomaisten sineteistä ja leimoista (HE 94/2008 vp).

##### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Kari Peltonen, valtioneuvoston kanslia
- tietopalvelupäällikkö Aki Hietanen, oikeusministeriö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- eduskunnan kanslia
- valtioneuvoston kanslia
- Kansallisarkisto
- Suomen Pankki.

#### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki viranomaisten sineteistä ja leimoista. Lailla korvattaisiin virastojen sineteistä annettu valtioneuvoston päätös. Samalla sinettejä ja leimoja koskevan sääntelyn säädöstaso korjattaisiin nykyinen perustuslaki huomioon ottaen asianmukaiseksi.

Lakia sovellettaisiin siinä mainittujen viranomaisten asiakirjoissa käytettäviin sinetteihin ja leimoihin. Laki ei koskisi kuntien ja kirkollisten viranomaisten sinettejä ja leimoja. Esityksen tavoitteena on ensisijaisesti turvata sinettien ja leimojen julkinen luotettavuus. Samalla säännöksiä ajanmukaistettaisiin ja niihin tehtäisiin tarkistuksia, jotka aiheutuvat yleisestä teknisestä kehityksestä. Laissa määriteltäisiin ne ylemmät viranomaiset, joiden tulee käyttää sineteissään ja leimoissaan Suomen vaakunan tunnuskuvaa.

Muut viranomaiset voisivat käyttää Suomen vaakunan sijaan muitakin tunnuskuvia.

Tärkeimmistä periaatteista ja perusteista säädettäisiin lailla ja yleiset tekniset kehykset säädettäisiin sen nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella. Ministeriöt hyväksyisivät oman hallinnonalansa sinetit ja leimat. Kansallisarkistoa olisi yleensä kuultava ennen hyväksymistä heraldisen asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Ennen lain voimaantuloa virastojen sineteistä annetun valtioneuvoston päätöksen nojalla vahvistettuja leimoja ja sinettejä voitaisiin käyttää lain voimaantulon jälkeen ilman uutta vahvistamista, jos ne eivät olisi uuden lain tai sen nojalla annettujen asetusten vastaisia. Viranomaisten tulisi korvata uuden lain vastaiset sinetit ja lei-

mat kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Yleisperustelut*

Viranomaisten sineteistä ja leimoista annettavan lain yleisenä tavoitteena on turvata viranomaisten käyttämien leimojen ja sinettien julkinen luotettavuus ja ylläpitää yleistä luottamusta varmennettujen asiakirjojen oikeellisuuteen. Myös sinettien ja leimojen nykyinen rooli turvatekijänä on otettava huomioon. Ehdotetun lain tavoite on ensisijaisesti rajata Suomen vaakunan tunnuskuvan käyttö virallisen varmentamisen tunnuskuvana viranomaisten yksinoikeudeksi. Tavoitteena on myös ajanmukaistaa säädöskokonaisuus siten, että se mahdollistaa teknisen kehityksen seuraamisen.

Lakiehdotuksen 3 §:n 2 momentin mukaan Suomen vaakunan tunnuskuvaa on aina käytettävä sineteissään ja leimoissaan mm. eduskunnan, eduskunnan kanslian ja eduskunnan yhteydessä toimivien muiden virastojen. Niillä on kuitenkin jo pitkään ollut käytössään useammanlaisia leimoja. Käytössä on paitsi Suomen vaakunan tunnuskuvalla varustettuja leimoja myös leimoja, joissa on kuva oikeuden jumalattaresta ja leijonasta, leima, joka kuvaa miekkaa ja vaakapunuksia, sekä leima, jossa on eduskunnan päärakennusta esittävä logo. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia käyttää yksinomaan leimaa, joka kuvaa oikeuden jumalatarta ja leijonaa. Valtiontalouden tarkastusvirasto taas käyttää yksinomaan leimaa, joka kuvaa miekkaa ja vaakapunuksia. Eduskunnan kansliassa on käytössä useammanlaisia leimoja.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muutettuna.

### *Yksityiskohtaiset perustelut*

3 §. *Sinettien ja leimojen tunnuskuvat.* Valiokunta ehdottaa, että eduskuntaa sekä eduskunnan kansliaa ja eduskunnan yhteydessä toimivia muita virastoja koskeva säännös irrotetaan pykälän 2 momentista sen uudeksi 3 momentiksi, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi. Uudessa 3 momentissa säädetään eduskunnan sekä eduskunnan kanslian ja eduskunnan yhteydessä toimivien muiden virastojen omista tunnuskuvista. Uuteen 4 momenttiin tehdään teknisluonteinen lisäys.

6 §. *Tarkemmat säännökset.* Valiokunta ehdottaa, että eduskunta sekä eduskunnan kanslia ja eduskunnan yhteydessä toimivat muut virastot irrotetaan pykälän soveltamisalasta.

### *Päätösehdotus*

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

*että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 3 ja 6 § muutettuina seuraavasti:*

### 3 §

#### *Sinettien ja leimojen tunnuskuvat*

(1 mom. kuten HE)

Suomen vaakunan tunnuskuvaa käyttävät aina sineteissään ja leimoissaan:

(*poist.*) tasavallan presidentti ja tasavallan presidentin kanslia,  
valtioneuvosto,  
ministeriöt,

valtioneuvoston oikeuskansleri ja oikeuskanslerinvirasto,  
korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus,  
valtakunnansyyttäjä ja valtakunnansyyttäjänvirasto,

Helsingin yliopiston kansleri,  
Suomen Pankki,  
puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos sekä  
Suomen ulkomaanedustustot.

*Eduskunta sekä eduskunnan kanslia ja eduskunnan yhteydessä toimivat muut virastot käyttävät sineteissään ja leimoissaan vakiintuneita tunnuskuviaan. (Uusi 3 mom.)*

Muut kuin 2 ja 3 momentissa mainitut valtion viranomaiset voivat käyttää myös muita vahvis-

tettuja tunnuskuvia sineteissään ja leimoissaan Suomen vaakunan tunnuskuvan sijaan.

6 §

*Tarkemmat säännökset*

Valtioneuvoston asetuksella säädetään *muiden* valtion viranomaisten *paisi eduskunnan sekä eduskunnan kanslian ja eduskunnan yhteydessä toimivien muiden virastojen* sinettien ja leimojen muodosta, koosta, tekstistä, väreistä, tunnuskuvista, vahvistamisesta ja hävittämisestä.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tapani Tölli /kesk  
jäs. Thomas Blomqvist /r  
Maarit Feldt-Ranta /sd  
Juha Hakola /kok  
Rakel Hiltunen /sd  
Heli Järvinen /vihr  
Oiva Kaltiokumpu /kesk

Elsi Katainen /kesk  
Timo Korhonen /kesk  
Valto Koski /sd  
Petri Pihlajaniemi /kok  
Unto Valpas /vas  
Tuula Väättäinen /sd  
vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.